

Persbericht

Enquête – Waarvan liggen de mensen in het onderwijs wakker ?

“Een enquête waarop meer dan 2000 mensen uit het onderwijs antwoordden, leerde ons wat leeft bij de mensen in de klas, waarvan mensen in het onderwijs wakker liggen,” zegt Nancy Libert, algemeen secretaris van ACOD Onderwijs. “De ene keer was dat een bevestiging van wat we al lang wisten, maar soms was het een verrassing.”

De respondenten vormden een vrij goed **representatief staal** van het onderwijspersoneel, op vlak van gender, leeftijd en onderwijsniveau.

De mensen in het onderwijs schatten de **aantrekkelijkheid van hun beroep** niet hoog in: op een schaal van 1 tot 5 geven ze het 2,95. Ze verklaren dit in het algemeen door de planlast en administratieve druk, het gebrek aan waardering van het beroep en de grootte van de klasgroepen. Voor mannen blijken verloning en arbeidsvoorwaarden iets belangrijker dan voor vrouwen. Twintigers vinden dat het gebrek aan ondersteuning het beroep onaantrekkelijk maakt.

Planlast en neventaken lijken net wel (of net niet?) onder controle. De score is 2,57/5.

“Leerkrachten blijven dus verzuipen in administratie en andere taken die er volgens hen niet toe doen,” aldus Nancy Libert. De verschillen op vlak van leeftijd, gender en onderwijsniveau zijn te verwaarlozen.

De **afbakening van het takenpakket** vormt een groter probleem. Een score van 1,73/5 maakt duidelijk dat er nood is aan een kerntakendebat.

De **nood aan verlofstelsels** om het einde van de loopbaan draaglijk te maken stijgt met de leeftijd. Jongere leerkrachten kennen ze niet of hebben er geen nood aan, maar oudere leerkrachten vinden dat ze onvoldoende toegankelijk zijn.

De **infrastructuur** op de werkplek voldoet niet op vlak van veiligheid en gezondheid: 1,98/5. Enkel in het buitengewoon onderwijs komen we in de buurt van de 50 procent. “Natuurlijk zijn er in Vlaanderen en Brussel scholen die voldoen aan moderne standaarden,” aldus Nancy Libert, “maar het blijft een kleine groep. Er is nood aan een forse inhaalbeweging en dat vraagt serieuze investeringen van de overheid.”

Grote klasgroepen maken het beroep onaantrekkelijk, zoals we hebben gezien. Wat is dan de ideale klasgrootte? De meeste personeelsleden willen een splitsingsnorm van 20 leerlingen. In het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs is dat 15 leerlingen.

Waarvoor moet ACOD Onderwijs volgens de respondenten **strijden**? In de eerste plaats voor de pensioenen, dan tegen planlast en voor afgebakende kerntaken en ten slotte voor het behoud en de uitbreiding van eindeloopbaanregelingen. De jongeren willen ook aandacht voor kleinere klasgroepen. “Opmerkelijk dat ook voor de twintigers het pensioen een belangrijk strijdpunt is,” zegt Nancy Libert. “Ook zij zien in dat onze pensioenen een onderdeel van onze verloning vormen. De andere strijdpunten liggen in het verlengde van de pijnpunten waarop we elders in de enquête de vinger leggen.”

In 2022 lanceerde ACOD Onderwijs haar [negenpuntenplan](#) om het lerarentekort aan te pakken. De respondenten vonden vier van deze punten bij uitstek belangrijk: de balans werk-privé, (andermaal!) een werkbare klasgrootte, minder planlast en een waarderende loopbaan.

Ten slotte vroegen we wat het meest stoort aan het **beleid van de Vlaamse en de federale regering**. Het antwoord bij uitstek was de afbraak van de pensioenen, gevolgd door de structurele besparingen op onderwijs en zorg en het gebrek aan een langetermijnvisie op onderwijs.

“Deze enquête onderlijnt dat ACOD Onderwijs al lang hamert op wat leeft op de werkvloer,” besluit Nancy Libert. “Het **legitimeert de eisen** waarmee we naar onze minister van onderwijs én naar de minister van pensioenen zullen blijven stappen. Wij danken de leden – en de niet-leden – die aan de enquête hebben deelgenomen.”

Contact: Nancy Libert – nancy.libert@acod.be

Kenmerken respondenten

Leeftijd en gender

	RESPONDENTEN		ONDERWIJS	SECTOR
18-30 jaar	93	4,24%	18,22%	16,31%
31-40 jaar	377	17,21%	27,43%	20,91%
41-50 jaar	700	31,95%	28,12%	27,29%
51-60 jaar	762	34,78%	21,13%	21,19%
61-... jaar	259	11,82%	5,10%	14,30%
	2191			

man	486	22,18%	24,97%	28,19%
vrouw	1697	77,45%	75,03%	71,78%
X	8	0,37%		0,03%
	2191			

Kenmerken respondenten

Onderwijsniveau

	RESPONDENTEN		ONDERWIJS
<i>kleuteronderwijs</i>	445		
<i>lager onderwijs</i>	550		
basisonderwijs	995	42,52%	33,75%
buitengewoon basisonderwijs	144	6,15%	5,33%
secundair onderwijs	701	29,96%	35,63%
buitengewoon secundair onderwijs	139	5,94%	5,36%
deeltijds kunstonderwijs	60	2,56%	3,36%
volwassenenonderwijs (CVO's)	143	6,11%	3,86%
basiseducatie	19	0,81%	0,90%
CLB of ondersteuning	49	2,09%	4,11%
hoger onderwijs	90	3,85%	6,49%
+ 'andere'			
	2340		

Hoe beoordeel je de aantrekkelijkheid van je job vandaag?

ALLEN	2,95/5
-------	--------

kleuteronderwijs	2,80/5
lager onderwijs	2,90/5
basisonderwijs	2,85/5
buitengewoon basisonderwijs	2,97/5
secundair onderwijs	2,92/5
buitengewoon secundair onderwijs	2,85/5
deeltijds kunstonderwijs	3,51/5
volwassenenonderwijs (CVO's)	3,24/5
basiseducatie	3,89/5
CLB of ondersteuning	3,05/5
hoger onderwijs	3,26/5

18-30 jaar	2,97/5
31-40 jaar	2,95/5
41-50 jaar	2,96/5
51-60 jaar	2,93/5
61-... jaar	2,98/5

man	2,97/5
vrouw	2,94/5
x	4,00/5

tijdelijk	3,08/5
gedeeltelijk vast benoemd	3,13/5
vast benoemd	2,93/5
contractueel	2,97/5

Als je meent dat je job (eerder) onaantrekkelijk is,
 wat zijn dan volgens jou de voornaamste redenen? (1/4)

	niet van toepassing	planlast en administratieve druk	gebrek aan waardering van het beroep	onduidelijkheid over het takenpakket	te weinig of geen verlofstelsels en eindeloopbaanregelingen	verloning en arbeidsvoorwaarden	grootte van de klasgroepen	verouderde en/of onveilige infrastructuur	gebrek aan ondersteuning	personeelstekort
ALLEN	2,79%	26,30%	20,38%	3,77%	7,41%	8,37%	11,46%	7,41%	6,90%	8,00%

18-30 jaar	2,77%	24,30%	23,36%	3,27%	0,00%	10,75%	12,62%	6,54%	13,08%	6,07%
31-40 jaar	2,17%	24,70%	20,33%	2,73%	1,86%	11,26%	12,46%	9,07%	8,85%	8,74%
41-50 jaar	1,93%	26,83%	21,98%	3,71%	3,77%	8,86%	11,80%	8,32%	7,13%	7,60%
51-60 jaar	2,79%	27,09%	18,74%	3,94%	13,03%	6,91%	10,69%	6,29%	5,49%	7,83%
61-... jaar	3,65%	25,66%	19,65%	5,31%	12,57%	5,84%	10,80%	5,84%	5,13%	9,20%

Als je meent dat je job (eerder) onaantrekkelijk is,
 wat zijn dan volgens jou de voornaamste redenen? (2/4)

	niet van toepassing	planlast en administratieve druk	gebrek aan waardering van het beroep	onduidelijkheid over het takenpakket	te weinig of geen verlofstelsels en eindeloopbaanregelingen	verloning en arbeidsvoorwaarden	grootte van de klasgroepen	verouderde en/of onveilige infrastructuur	gebrek aan ondersteuning	personeelstekort	TOTAAL
ALLEN	2,79%	26,30%	20,38%	3,77%	7,41%	8,37%	11,46%	7,41%	6,90%	8,00%	100,00%

man	3,84%	26,93%	21,45%	4,36%	7,34%	10,03%	10,03%	7,80%	5,85%	6,22%	100,00%
vrouw	2,38%	26,14%	20,15%	3,58%	7,46%	7,86%	11,87%	7,26%	7,19%	8,48%	100,00%
x	0,61%	23,53%	5,88%	11,76%	0,00%	23,53%	5,88%	17,65%	5,88%	5,88%	100,00%

Als je meent dat je job (eerder) onaantrekkelijk is,
 wat zijn dan volgens jou de voornaamste redenen? (3/4)

	niet van toepassing	planlast en administratieve druk	gebrek aan waardering van het beroep	onduidelijkheid over het takenpakket	te weinig of geen verlofstelsels en eindeloopbaanregelingen	verloning en arbeidsvoorwaarden	grootte van de klasgroepen	verouderde en/of onveilige infrastructuur	gebrek aan ondersteuning	personeelstekort	TOTAAL
ALLEN	2,79%	26,30%	20,38%	3,77%	7,41%	8,37%	11,46%	7,41%	6,90%	8,00%	100,00%

T	3,63%	24,26%	18,81%	5,45%	1,98%	13,86%	12,38%	6,93%	9,90%	6,44%	100,00%
T/VB	3,93%	24,23%	22,31%	4,62%	3,08%	10,00%	10,00%	10,00%	7,69%	8,08%	100,00%
VB	2,39%	26,80%	20,37%	3,59%	8,26%	7,69%	11,49%	7,21%	6,50%	8,10%	100,00%
contractueel	1,32%	16,25%	22,50%	2,50%	2,50%	12,50%	10,00%	12,50%	11,25%	10,00%	100,00%

Als je meent dat je job (eerder) onaantrekkelijk is, wat zijn dan volgens jou de voornaamste redenen? (4/4)

	n.v.t.	planlast	waardering	takenpakket	verlofstelsels	verloning	klasgroepen	infrastructuur	ondersteuning	personeelstekort	TOTAAL
ALLEN	2,79%	26,30%	20,38%	3,77%	7,41%	8,37%	11,46%	7,41%	6,90%	8,00%	100,00%

kleuteronderwijs	0,84%	27,36%	15,42%	2,06%	8,69%	6,73%	16,72%	5,65%	9,01%	8,36%	100,00%
lager onderwijs	1,36%	23,18%	22,64%	2,91%	5,73%	8,55%	13,91%	5,55%	7,18%	10,36%	100,00%
basisonderwijs	1,20%	25,09%	19,35%	2,52%	7,08%	7,72%	15,19%	5,59%	8,02%	9,45%	100,00%
BuBaO	1,03%	27,81%	21,89%	2,37%	7,10%	7,69%	6,21%	8,28%	7,99%	10,65%	100,00%
secundair onderwijs	2,65%	29,13%	21,95%	4,88%	6,78%	8,60%	10,57%	8,20%	5,15%	4,74%	100,00%
BuSO	1,05%	24,92%	20,36%	2,74%	9,12%	10,94%	5,78%	10,64%	6,99%	8,51%	100,00%
DKO	6,28%	28,95%	25,00%	1,32%	11,84%	3,95%	11,84%	9,21%	6,58%	1,32%	100,00%
CVO	2,32%	26,97%	19,09%	7,47%	7,88%	6,64%	9,96%	14,11%	3,73%	4,15%	100,00%
basiseducatie	3,51%	33,33%	8,33%	0,00%	12,50%	20,83%	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%	100,00%
CLB/ondersteuning	0,41%	26,53%	25,51%	7,14%	9,18%	6,12%	2,04%	4,08%	5,10%	14,29%	100,00%
hoger onderwijs	4,51%	23,40%	13,48%	7,80%	11,35%	12,77%	7,80%	4,96%	6,38%	12,06%	100,00%

Hoe ervaar jij de planlast en neventaken in je job?

ALLEN	2,57/5
kleuteronderwijs	2,42/5
lager onderwijs	2,60/5
basisonderwijs	2,51/5
buitengewoon basisonderwijs	2,51/5
secundair onderwijs	2,50/5
buitengewoon secundair onderwijs	2,58/5
deeltijds kunstonderwijs	2,98/5
volwassenenonderwijs (CVO's)	2,81/5
basiseducatie	3,00/5
CLB of ondersteuning	2,62/5
hoger onderwijs	2,83/5

18-30 jaar	2,75/5
31-40 jaar	2,60/5
41-50 jaar	2,60/5
51-60 jaar	2,50/5
61-... jaar	2,62/5

man	2,63/5
vrouw	2,56/5
x	3,00/5

tijdelijk	2,75/5
gedeeltelijk vast benoemd	2,78/5
vast benoemd	2,54/5
contractueel	2,87/5

Is je takenpakket afgebakend?

ALLEN	1,73/5
-------	--------

kleuteronderwijs	1,68/5
lager onderwijs	1,76/5
basisonderwijs	1,72/5
buitengewoon basisonderwijs	1,82/5
secundair onderwijs	1,69/5
buitengewoon secundair onderwijs	1,75/5
deeltijds kunstonderwijs	1,71/5
volwassenenonderwijs (CVO's)	1,91/5
basiseducatie	2,50/5
CLB of ondersteuning	1,83/5
hoger onderwijs	1,90/5

18-30 jaar	1,74/5
31-40 jaar	1,71/5
41-50 jaar	1,68/5
51-60 jaar	1,76/5
61-... jaar	1,78/5

man	1,79/5
vrouw	1,71/5
x	1,75/5

tijdelijk	1,78/5
gedeeltelijk vast benoemd	1,79/5
vast benoemd	1,71/5
contractueel	1,95/5

Hoe beoordeel je de (verlof)mogelijkheden om het einde van de loopbaan draaglijk te maken?

	niet van toepassing	voldoende	beperkt, maar wel nuttig	streng + onvoldoende toegankelijk	Ik ken ze onvoldoende	TOTAAL
ALLEN	6,83%	5,78%	11,46%	32,57%	49,78%	100,00%

18-30 jaar	24,00%	3,60%	5,33%	6,67%	77,33%	100,00%
31-40 jaar	12,87%	4,16%	11,68%	18,56%	63,77%	100,00%
41-50 jaar	7,20%	4,13%	11,64%	26,49%	56,81%	100,00%
51-60 jaar	2,14%	4,37%	10,59%	44,10%	40,08%	100,00%
61-... jaar	6,58%	6,92%	15,23%	40,74%	32,92%	100,00%

man	8,48%	8,24%	12,28%	31,47%	45,31%	100,00%
vrouw	6,39%	4,48%	11,22%	32,92%	50,97%	100,00%
x	0,00%	0,00%	12,50%	25,00%	62,50%	100,00%

Hoe beoordeel jij de infrastructuur op je werkplek met het oog op veiligheid en gezondheid?

ALLEN	1,98/5
-------	--------

kleuteronderwijs	2,10/5
lager onderwijs	1,82/5
basisonderwijs	1,96/5
buitengewoon basisonderwijs	2,37/5
secundair onderwijs	2,00/5
buitengewoon secundair onderwijs	2,28/5
deeltijds kunstonderwijs	1,78/5
volwassenenonderwijs (CVO's)	1,91/5
basiseducatie	1,83/5
CLB of ondersteuning	1,83/5
hoger onderwijs	1,70/5

Wat moet voor jou de splitsingsnorm zijn?

	vanaf 15 lln.	vanaf 20 lln.	vanaf 25 lln.
ALLEN	44,33%	46,16%	9,52%
<i>kleuteronderwijs</i>	43,49%	48,22%	8,28%
<i>lager onderwijs</i>	34,26%	53,15%	12,59%
basisonderwijs	38,50%	50,88%	10,61%
buitengewoon basisonderwijs	41,51%	42,45%	16,04%
secundair onderwijs	52,63%	40,60%	6,77%
buitengewoon secundair onderwijs	70,00%	25,00%	5,00%
deeltijds kunstonderwijs	45,00%	42,50%	12,50%
volwassenenonderwijs (CVO's)	42,71%	46,88%	10,42%
basiseducatie	50,00%	50,00%	0,00%
CLB of ondersteuning	19,35%	74,19%	6,45%
hoger onderwijs	26,67%	58,33%	15,00%

Wat moeten de voornaamste strijdpunten van ACOD Onderwijs zijn?

	minder planlast en duidelijk afgebakende kerntaken	behoud en uitbreiding van eindeloopbaanregelingen	bescherming van de verlofstelsels	bescherming van de huidige vakantieregeling	pensioenen	vaste benoeming	kleinere klasgroepen	betere infrastructuur	veiligheid en gezondheid	koopkracht	meer handen in de klas
ALLEN	20,76%	17,55%	8,33%	8,68%	28,07%	5,18%	14,72%	4,99%	3,09%	3,82%	9,38%

18-30 jaar	13,39%	2,45%	5,88%	6,86%	20,10%	9,80%	23,04%	10,29%	2,94%	5,88%	18,63%
31-40 jaar	19,34%	6,42%	9,45%	9,82%	19,52%	5,33%	20,36%	8,85%	4,36%	5,33%	15,88%
41-50 jaar	21,79%	14,55%	7,83%	9,92%	27,40%	5,35%	17,16%	4,70%	3,26%	4,57%	9,85%
51-60 jaar	17,13%	25,77%	9,02%	8,12%	31,99%	3,70%	10,20%	3,14%	2,13%	2,63%	5,94%
61-... jaar	16,78%	21,24%	6,86%	6,19%	32,61%	7,36%	11,37%	4,18%	3,85%	2,68%	6,35%

ACOD Onderwijs heeft een negenpuntenplan. Welk van de negen punten is voor jou het belangrijkste?

	planlast	werkbare klasgrootte	hoger loon	deconnecteren is een recht	kerntaak	bijscholing bottom-up	veilig schoolklimaat	waarderende loopbaan	werk-privé: evenwichtig en gezond kunnen werken
	18,85%	15,97%	10,95%	3,47%	7,30%	0,91%	3,42%	14,92%	24,19%

18-30 jaar	17,20%	18,28%	7,53%	3,23%	9,68%	1,08%	6,45%	11,83%	24,73%
31-40 jaar	10,08%	17,77%	18,83%	2,92%	6,90%	1,06%	4,24%	6,90%	31,30%
41-50 jaar	18,29%	17,14%	13,00%	2,71%	8,71%	0,43%	4,57%	13,43%	21,71%
51-60 jaar	23,23%	13,65%	6,96%	3,81%	6,56%	0,92%	1,57%	19,16%	24,15%
61-... jaar	20,85%	16,22%	6,95%	5,41%	5,41%	1,93%	3,47%	19,31%	20,46%

Wat stoort jou het meest aan het beleid van de Vlaamse en de federale regering?

	niet van toepassing	structurele besparingen op onderwijs en zorg	afbraak van de pensioenen	gebrek aan een langetermijnvisie op onderwijs	onrechtvaardige fiscaliteit	gebrek aan waardering voor de openbare sector	meer middelen naar defensie
ALLEN	0,95%	26,97%	43,46%	15,41%	3,05%	5,77%	2,48%